

1. FELMÉRŐ

1. Könyvtár

Olvasd el az alábbi szövegrészletet, és oldd meg a feladatokat!

Széchenyi Ferenc (1754–1820) 1802-beli adománya révén jött létre Magyarországon – európai viszonylatban is az elsők közt – a nemzeti könyvtár. Széchenyi nagycenki gyűjteménye, amelyet először adott a nemzetnek, magyar vagy magyar vonatkozású anyagot tartalmazott, és 11 884 nyomtatványból (kb. 15 000 kötetből), 1152 kéziratból (kb. 2000 kötetből) és tetemes nagyságú térképgyűjteményből állt. Széchenyi a köz használatára szánta könyvtárát, 550 példányban ki-nyomtatott katalógusát számos hazai és külföldi magánszemélynek és intézménynek küldte meg (belföldre 469, külföldre 84 példányt), ezzel is kifejezendő a legszélesebb körű nyilvános hasz-nálatra vonatkozó szándékát, s egyben azt is, hogy a nemzeti könyvtárat elsősorban élő művelő-dési intézménynek tekinti, és nem könyvmúzeumnak. Széchenyi alapítványát, amelyet az egész társadalom lelkesen üdvözölt, az uralkodó hamarosan jóváhagyta, majd 1808-ban az országgyű-lés is törvénybe iktatta.

A könyvanyagot 1803-ban szállította Nagycenkről Pestre, és a pálos kolostorban állították fel és nyitották meg a közönségnek. A könyvtár használói a 19. század első felében elsősorban a fővárosi értelmiség soraiból kerültek ki, bár a többszöri kényszerű költözködés miatt a gyűjte-mény nem tudta teljesíteni azt a fontos hivatását, amelyet az alapító szánt neki. Már az 1800-as években kétszer el kellett hagynia Pestet a napóleoni háborúk miatt: 1805-ben Temesvárra, 1809-ben pedig Nagyváradra menekítették az állomány becsesebb részét.

a) Adj a szövegrészletnek címet!

1	
---	--

b) Keresd meg és írd le, hogyan szerepelnek az alábbi kifejezések a szövegben!

ajándékából hozták létre: _____

a kinyomtatott adományok jegyzékét: _____

hazai vagy hazai vonatkozású kiadványok voltak: _____

mindenki nagyon örült neki: _____

a könyvtárat kezdetben az értelmiség használta: _____

nem tudta a feladatát betölteni: _____

a könyvek fontosabb részét: _____

7	
---	--

c) Melyik évszámhoz milyen esemény kapcsolódik a könyvtár történetében? Írd az évszám mellé!

Évszám	Esemény
1802	
1803	
1805	
1808	
1809	

10	
----	--

2. Szónyomozás

Írj az alábbi szóelemképletekre egy-egy példát az 1. feladat szövegéből! Minden szóelemképlet mellett megadjuk, hogy milyen szófajú szót kell keresned.

tő + képző + jel + rag (ige): _____

tő + jel (melléknév): _____

tő + jel + rag (főnév): _____

tő + jel + rag (ige): _____

tő + képző+ rag (főnévi igenév): _____

tő + rag (számnév): _____

tő + jel (főnév): _____

14	
----	--

3. Milyen könyv?

Írd a meghatározások mellé, milyen könyvre gondoltunk! Ügyelj a helyesírásra!

	Az a könyv, amelybe a születéseket, házasságkötéseket is vezetik.
	A filmek forgatásakor használják, ebből tudják a szereplők, hogy mit kell csinálniuk.
	Ebből szoktak a hívő emberek fohászokat felolvasni.
	Egy-egy hivatalos értekezleten készült feljegyzés, mely azt is tartalmazza, ki volt ott, mit mondott.
	Sok érdekes, kicsi gyerekeknek szóló történet van benne.

	A barátok, barátnők ebbe a könyvbe rajzolnak, írnak egymásnak.
	Ebbe jegyzik a bankban, postán, hogy ki mennyi pénzt gyűjtött össze.

7	
---	--

4. Összetett szavak

Mire kell a + jelet felcserélned? Jelöld a megfelelő számmal!

1 = különírás 2 = egybeírás X = kötőjeles írás

	Tipp
1. könyv + kereskedés	
2. könyv + szemle	
3. ellenőrző + könyv	
4. könyv + barát	
5. könyv + kötő + mester	
6. ajándék + könyv	
7. osztály + könyv	

	Tipp
8. ábrázológeometria + könyv	
9. könyv + jelző	
10. könyvkötő + műhely	
11. matematika + könyv	
12. csekk + könyv	
13. kapcsos + könyv	
13+1. bőrkötéses + könyv	

14	
----	--

5. Egy vagy kettő?

Húzd alá a mondatokba illő helyes alakot! Előfordulhat, hogy egy mondatba mind a két alak használható!

A tegnapi pudingból mára egy _____ sem maradt. (*csepp/csöpp*)

A mosópor nem jó a gépbe, mert nagyon _____. (*habzik/habozik*)

János már három éve _____ tűzoltó. (*önkéntes/önkényes*)

Az ünnepségen a lányoknak _____ kell majd állniuk. (*hátrébb/hátrább*)

Bejárták a környék összes _____, de nem találtak megfelelő házat. (*helyiségét/helységét*)

Többet kell a konyhában segíteniük a _____ gyermekeknek. (*lány/leány*)

Ákos _____ a nagyszüleinél lakik, amíg nem kap kollégiumi helyet. (*egyelőre/egyenlőre*)

7	
---	--

6. Eleje, vége

Keresd meg az alábbi szavak elő- és utótagját, majd írd be őket a táblázatba!

Pl.:

<i>szem</i>	<i>üveg</i>	<i>tál</i>
	tréfa	
	sport	
	pad	
	fal	
	könyv	

10	
----	--

Elérhető összes pont:

70	
----	--